

Η ιστορία της ταινίας του Πολυτεχνείου

Η αλλιώς το χρονικό μιας διαρκούς σύλησης

Του ΚΩΣΤΑ ΖΥΡΙΝΗ¹

Την Ιστορία, τις περισσότερες φορές, τη δημιουργούν, χωρίς να το συνειδητοποιούν, οι απλοί και οι άδολοι. Εκείνοι όμως που συνήθως την παραποιούν από τα μέσα μαζικής χειραγώγησης και που τη χρησιμοποιούν κατά το δοκούν είναι οι πονηροί λαθροχέρηδες, οι πολιτικά ιδιοτελείς αλλά, ενίοτε, και οι απλώς έχοντες άγνοια. Πολύ ευρύ το μέτωπο.

Κατά τη διάρκεια της χούντας, εκτός των άλλων αντιστασιακών σχημάτων δρούσε, στην παρανομία φυσικά, και η μαρξιστική-λενινιστική, αντιστασιακή οργάνωση υπό τον τίτλο «Λαϊκή Εξουσία», στην οποία το κεντρικό καθοδηγητικό όργανο είχα την τιμή να ανήκω. Μία από τις πρωτοβουλίες της «Λαϊκής Εξουσίας» ήταν κι ο σχηματισμός μιας ομάδας από μέλη και φίλους της με σκοπό την κινηματογράφηση μικρών και μεγάλων, πολιτικών και κοινωνικών γεγονότων που, κατά την εκτίμησή της, αποτύπωναν την τότε σύγχρονη εκρηκτική πραγματικότητα. Η ομάδα αυτή ονομάστηκε ΚΙΝΟ και είχε μια σύνθεση ρευστή, χωρίς καταστατικές υποχρεώσεις πλην εκείνη της στοιχειώδους συνωμοτικότητας.

Την ευθύνη για τη λειτουργία της ΚΙΝΟ είχε ο υπογράφων, που ήταν και ο κυρίως σύνδεσμός της με τη «Λαϊκή Εξουσία» αλλά συγχρόνως και ο κατά ενενήντα εννιά τοις εκατό φυσικός εικονολήπτης και διαχειριστής του οπτικού υλικού. Χρήμα βεβαίως δεν υπήρχε, και το όποιο οικονομικό κόστος αυτής της δραστηριότητας στηριζόταν στην προσωπική συμμετοχή του καθενός μας, σε δωρεές φιλικών εργαστηρίων και, κυρίως, στο πενιχρό ταμείο της «Λαϊκής Εξουσίας».

Η ΚΙΝΟ, κάτω από συνθήκες δικτατορίας, είχε μια λειτουργία που θύμιζε αντάρτικο πόλης, μόνο που αντί για καλασνίκουφ χρησιμοποιούσε, διά χειρός Ζυρίνη, μια μηχανή λήψεως Μπόλεξ δεκαέξι χιλιοστών κουρδιστή, η οποία τώρα αναπαύεται εν ειρήνη σε κάποιο πατάρι μου. Η ΚΙΝΟ άρχισε να καταγράφει στη σελιλιόντ από το πρώτο αντιδικτατορικό σκίρτημα-ορόσημο στο μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου, για να προχωρήσει στις λαϊκές κινητοποιήσεις των κατοίκων του Σκαραμαγκά, στην απεργία πείνας του δασκάλου Βαγενά, στην κατάληψη της Νομικής, στην κατάληψη του Πολυτεχνείου και... Ας σταθώ εδώ.

Τη «Μεγάλη Βδομάδα» της Εξέγερσης μοιραστήκαμε: άλλοι στις συνελεύσεις του «πρώτου σοβιέτ εργατών» στο κτήριο Γκίνη, άλλοι στις προκηρύξεις, άλλος στο ραδιοσταθμό «Εδώ Πολυτεχνείο» κι εγώ, ως συνήθως, με την κάμερα της ΚΙΝΟ, παντού όπου ήταν ανθρωπίνως δυνατό.

Η επόμενη μέρα μας άφησε έναν σύντροφο τραυματισμένο σοβαρά στο κεφάλι. Η επόμενη μέρα, επίσης, δεν έπρεπε να μας βρει στα σπίτι μας. Την επόμενη μέρα μέσα από ένα ταξί κινηματογραφούσα την γκρεμισμένη πύλη. Έρθα σ' επαφή με τον Κούραντ, τον εν Ελλάδι εκπρόσωπο της ολλανδικής τηλεόρασης. Αδελφικά και άδολα ανταλλάξαμε υλικό. Έτσι η ΚΙΝΟ απέκτησε και το πλάνο της εισβολής του τανκ στο Πολυτεχνείο.

---

¹ Το κείμενο δημοσιεύτηκε στην «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», στις 15/11/2005

Την ίδια περίπου στιγμή που τυπωνόταν ημιπαράνομο το φιλμ σε φιλικά εργαστήρια και σε δικές μας εργασιακές γιάφκες, έκανα επιτόπου ένα χοντρικό μοντάζ, τύπωσα ένα αντίγραφο και, κομμάτι κομμάτι, με τον παράνομο μηχανισμό που διαθέταμε, το διοχέτευα στις αντιστασιακές και φοιτητικές οργανώσεις των Ελλήνων της Ευρώπης. Από τη στιγμή εκείνη έχανα φυσικά και τον έλεγχο του φιλικού υλικού. Κάθε φοιτητική οργάνωση του εξωτερικού μπορούσε τότε να ισχυρίζεται ότι «αυτό το υλικό το κινηματογράφησαν οι δικοί μας». Και φυσικά με το «οι δικοί μας» εννοούσαν τα υπαρκτά ή ανύπαρκτα μέλη τους στην Ελλάδα.

Μετά τη μεταπολίτευση, η Μπόλεξ μου δεν πίστεψε πως όλα τέλειωσαν με την κλιμακωτή κατάρρευση της χούντας και συνέχισε να καταγράφει ό,τι εκινείτο πολιτικώς. Παράλληλα, η ΚΙΝΟ όργωσε το Λεκανοπέδιο της Αττικής, όλη τη Στερεά και μέχρι τη Θεσσαλονίκη, για να προβάλει την εξέγερση σε σχολές, σε συλλόγους, σε ποικιλόμορφους μαζικούς φορείς που μόλις γεννιόνταν. Ποτέ δεν μερίμνησε να εισπράξει από πουθενά έστω και μια δεκάρα για την ανανέωση, τουλάχιστον, του καταπονημένου φιλικού υλικού. Και ποτέ δεν ενέδωσε στην ιταμή αξίωση ορισμένων νεόκοπων μαζικών φορέων να αφαιρέσει από το φιλμ τη συμμετοχή και τη συμβολή στην εξέγερση των τότε αναρχικών, όσο και άλλων μη αρεστών «αριστεριστικών» φορέων. Ήταν οι μέρες που ο σεχταρισμός και η μισαλλοδοξία έσκαγαν μύτη.

Οι πολιτικές ανακατατάξεις στην περίοδο της νομιμότητας άφησαν την ΚΙΝΟ με τον «εξής έναν». Και συνέχισα να κινηματογραφώ ως ελεύθερος πλέον σκοπευτής. Μέχρις ότου το 1980 βρέθηκα στην Κορυδαλλό ως αρχηγός «τρομοκρατικής» οργάνωσης (για την «Λαϊκή Εξουσία» επρόκειτο).

Η ιταμότητα μαζί με τη φιλαργυρία δεν έχουν όρια. Όντας εγώ στη φυλακή δεν έλειψαν εκείνοι, οι πρώην, που άδραξαν την ευκαιρία για να κερδοσκοπήσουν με τα ρετάλια του φιλικού υλικού, ιδιοποιούμενοι μάλιστα και την επ' αυτού πνευματική ιδιοκτησία.

Μετά την πρώτη εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ δέχτηκα, με την πίεση του τότε, καθ' όλα αξιόπιστου προέδρου της ΕΡΤ, να διαθέσω την ταινία για την παρθενική της τηλεοπτική μετάδοση υπό τον όρο να μην αλλαχτεί τίποτα, ούτε από τους τίτλους ούτε απ' το περιεχόμενό της. Από τη στιγμή που την παρέδωσα μέχρι να φτάσω μπροστά στον τηλεοπτικό δέκτη συγγενικού μου περιβάλλοντος, η εικόνα προβαλλόταν με άλλους τίτλους. Ήταν, βλέπεις, οι ποντικοί, το παρακράτος των «μέσων», οι πάντα ατιμώρητοι, που είχαν την κατάσταση στα χέρια τους. Τη δικιά τους «εναλλακτική» κυριαρχία. Το μεν υλικό ήταν ένας ανεκτίμητος θησαυρός, πρόσφορος για κάθε κομματική εκμετάλλευση, ο δε δημιουργός του... Δε βαριέσαι, αριστεριστής είναι, δεν έχει «πρόσβαση» πού θα βρει το δίκιο του; Ληστέψτε τον!

Από τότε, όλα αυτά τα χρόνια, το κλεψίτυπο αυτό υλικό έγινε χαλί για κάθε κερδοσκοπική ή μη, εκπομπή. Της κρατικής και της ιδιωτικής τηλεόρασης. Μέχρι και σε διαφημιστικά σποτ έχω δει τα πλάνα της ΚΙΝΟ. Να με ματώνουν. Κάθε χρόνο. Σε κάθε επέτειο της εξέγερσης. Και χωρίς ποτέ, μα ποτέ, να αναφερθεί ποιος τα τράβηξε. Αφού αυτός ο κάποιος δεν είναι συντεταγμένος με τον κυρίαρχο πολιτικό πολιτισμό. Νομίζω πως αυτό λέγεται σύληση.